

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in p. sv. p. ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč); kaven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšercij v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konvencij lista „Edinost“

1. tiskarna tiskarna konvencija lista „Edinost“ v Trstu

Slovenci in Čehi.

Dogodki nam dajejo prav. Dogodki v parlamentu na Dunaju potrjujejo, da je bilo povsem pravilno ono stališče, na katero smo se bili mi postavili nasproti taktiki češke delegacije, ali da izrečemo ominozno besedo: z ozirom na možnost češke obstrukcije.

Med Slovenci, razvnetimi po domačem boju, in zbeganimi, je postalo običajno, da vsako stvar sodijo se svojega strankarskega stališča. Ozir na stranko so jim postali jedino odločilni, skoro do cela so izgubili tisto najlepšo in neizogibno lastnost za pravično presojanje stvari: stvarnost in objektivnost. Strast je stranke zavela, da mešajo in kalijo pojme ob vsakem vprašanju, tudi najvažnejem in posejajočem najgloblje v življensko korist naroda, ob vsakem vprašanju, če tudi ni v nikaki zvezi s strankarskim bojem in obseza stvari, ki so nam skupne in za katere bi mogli in morali skupno delati. Če tudi gre za vprašanje, ki ne tangira posebne koristi ni jedne ni druge stranke, pri nas je že tako navada: da se delimo v dva tabora, ki sta kongruentna z obema na Kranjskem pobija-jočima se strankama.

V vsakem vprašanju vidimo tragičen in ob enem komičen prizor: tu »Narodovci«, tu »Slovenčevci!«. Pa makari, da so vsi ene misli ali o dobroti ali o slabosti kake stvari: kjer so jedni, tam ni drugih; če so se ti postavili na desno, hite oni na levo.

Tako se begajo pojmi v javnosti, tako ne dobiva narod jasne slike o nobenem vprašanju. In tako je bilo tudi v razpravljanju o stališču Slovencev nasproti eventualni češki obstrukciji. Pojmi so se begali kakor da smo Slovenci ločeni v dva tabora: v privrženice in nasprotnike obstrukcije.

Mi smo se najodločneje uprli takemu tolmačenju stvari. Povdarjali smo, da ga v Slovenceh ni človeka, ki bi bil načelno za obstrukcijo; marveč da moramo le žetati, da ne pride do uporabe tega skrajnega sredstva v parlamentarnem boju. Povdarjali smo, da si moramo vsi žetati rednega parlamentarnega delovanja, ker ga morda ni naroda v Avstriji, ki bi tako nujno potreboval parlamentarne tribune, ker je le-ta — v očigled nedobrotivosti sistema nasproti nam — jedino mesto, s katerega moremo braniti svoje pravice ter razkrivati krivice, ki se nam gode!

Ali mi smo povdarjali še nekaj drugega: povdarjali smo, da tudi Čehi sami niso načelni privrženici obstrukcije in da gotovo ne posežejo po tem sredstvu, ako se jim le ustvari možnost, da se mu izognejo na način, ki bo časten za ugled dičnega naroda njihovega. In dosledno temu smo opominjali rojake in zlasti njihove voditelje, da morajo

vpoštevati težavni položaj čeških poslancev ter umeti, da se isti absolutno ne morejo kar a priori odpovedati orožju obstrukcije. Vsaki politični abecedar bi mogel umeti, da bi se s tem udali na milost in nemilost zistemu in nasprotnikom in da bi bilo to usodno tudi za nas. Ne smemo pozabiti, da je bila nemška obstrukcija ovenčana s sijajnim uspehom in s tem nekako legitimirana. Ako bi se bili torej Čehi brezpogojno odpovedali obstrukciji, bi bila posledica ta, da bi nad parlamentom in vlado visel le Damokljev meč nemške obstrukcije, to je: vlada bi vstrepečala v strahu le pred Nemci! Ali treba praviti, kake posledice bi imelo to, ne le za Čeha, ampak za avstrijske Slovence sploh? Z doprinešenim dokazom o možnosti in jednaki intenzivnosti češke obstrukcije, so Čehi storili neprecenljivo uslugo nam vsem. To so hoteli Čehi in to so dosegli.

Mi smo rotili naše poslance, naj se ne izjavljajo prenaplajeno proti češki obstrukciji, marveč naj uporabljajo svoj vpliv, da Čehom ne bo trebalo seči po obstrukciji. In glej: Čehi danes ne obstruirajo in parlamentarna mašina deluje, ko se je vlada definitivno uverila, da tudi s Čehi treba paktirati. Mi ne vemo, kaka je vsebina dogovora med vlado in Čehi, ali o tem ni dvomiti, da se jim je jela bližati in Čehi — ne obstruirajo. Ali delajo tako oni, ki hočejo obstruirati za vsako ceno?!

In posledice taktike Čehov? So te, da se razmere na desni konsolidirajo in da se je na strani Nemcev znatno ohladila prejšnja njih uprav divjaška samozavest! Dogodki dokazujejo torej, kako prav smo imeli, ko smo grajali one slovenske poslance, ki so s svojimi prenaplajenimi izjavami proti češki obstrukciji oteževali stališče Čehov.

V dogodkih, kakor so se razvili, nam je došlo torej lepo zadoščenje. Zaključuj pa kličem zopet svoj ceterum censeo: Čehi so glavna opora ostalim Slovanom že s tem, da — so! Pa bodi tudi, da se ne strinjamo z njimi v državno-pravni vprašanju in vprašanju deželne avtonomije, mi Jugoslovani moramo biti na njihovi strani, ker so oni prvoborniki za načelo, na katero jedino moramo opreti svoj obstanek in svojo bodočnost: za načelo enakopravnosti, za tako uredbo države, v kateri bo moglo vsako pleme gojiti svojo narodno individualnost!

Med nami in Čehi mora biti stroga solidarnost v borbi za uresničenje tega načela. V ta namen mora biti med našimi in češkimi poslanci vsikdar tesen kontakt. Oni potrebujejo nas, a mi njih še bolj, ker oni so bogati, močni in narod, ki

je na višini vsega človeškega znanja. Izrekuj jim torej zahvalo, da so omogočili parlamentarno delovanje prosimo jih naj uvažujejo vsikdar naše tužno položeno in naj nam gredo vsikdar na roko, kakor gre srečnejši brat zatiranemu in proganjanemu bratu!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 16. marca 1901.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.)

Včerajšnja seja poslanske zbornice je pričela ob 11. uri in 20 min. zjutraj in je bila razprava mirna, stvarna, kakor da ni bilo nikdar obstrukcije. Po dovršenih formalijah je stavljal posl. Brzorad zopet vprašanje radi postopanja z nemškimi interpelacijami. Predsednik se je skliceval na svoje dosedanje odgovore.

Na to so se vršile volitve v kvotno deputacijo (v ono deputacijo, ki se ima pogajati s slišno ogersko deputacijo za določene kvote, to je, obojestranskih prispevkov za skupne potrebe). Izvoljeni so bili: David Abrahamoviz, Jaworski, Foit, Kramar, Kaiser, Kathrein, Meninger, Povše, Schwegel in Karl Maks Zedwitz. Potem je prešla zbornica na dnevni red t. j., v nadaljevanje razprave o investicijski predlogi. Govorili so: Schoiswohl, Biankini, Morsey, Hauff, Koliseher, Hrubi. in Chiari, na kar so debato zaključili. Glavni govornik proti, posl. dr. Kaizl, je pobijal predlogo samo s stvarnega stališča in je povdarjal, da so razmere na državnih železnicah niso nič boljše. Rekel je nadalje, da on ne pripisuje drugi železniški zvezi s Trstom tako velikanske važnosti, kakor se jej sploh pripisuje. Pobijal je nizke železniške tarife, kateri da koristijo samo velikim producentom. Odbijal je sumničanje, da bi bili Čehi proti predlogi iz sovraštva, do katerih dežel, ter je izjavil, da oni ne bodo mogli glasovati za predlogo, tudi če bi se spremenila v čem, dokler bo trajalo sedanje gospodarstvo državnih železnic.

Glavni govornik za, poslanec Döber-nig je izrekel železniškemu ministru priznanje za izdelanje predloge in trdil, da bodo investicije koristile severnim in južnim deželam, za katere slednje značijo velik napredek. Predlagal je, da se predloga izroči železniškemu odseku in je v imenu svoje stranke predlagal vrsto resolucij. Po nekaterih stvarnih popravkih so izročili investicijsko predlogo železniškemu odseku.

Trgovinski minister je odgovarjal na različne interpelacije. Obljubil je, da svo-ječasnno predloži načrt zakona proti nepoštenemu tekmovanju in da se uredijo razmere poštne ekspediterjev; poštne in brozjavne

manipulantinjam, ki so nad eno leto v službi, nameruje se plačo nekoliko povišati.

Prihodnja seja bo v sredo.

Reforma tiskovnega zakona. V ministerstvu se izdeluje baje nov načrt zakona s katerim se spremeni sedaj veljavni anakronistični tiskovni zakon. Važna sprememba ta ta, da se nekatere tiskovne pravde odtegne porotnim sodiščem in bodo o njih sodili senati. Take sosebne tožbe radi žaljenja časti in žaljenja Velikanstva. Dovolj se menda tudi slobodna kolportaza, ali vendar ne splošna.

Važna vest. »Hrvatski« je došla iz turčanske županije (preko Budimpešte) važna vest, da so Slovaki sklenili, da se udeležijo prihodnjih volitev v ogerski parlament. Ta sklep turčanskih Slovkov utegne imeti velikih posledic, ako bodo njihovi izgled posnemali tudi druge narodnosti na Ogrskem.

Vojna v južni Afriki. Čim bolj gineva za Anglijo nada, da bi vojno v južni Afriki završila s takim uspehom, kakor so si ga mislili borziji angležki, ki so izzvali ta roparski poskus, tem bolje prodira v svet resnica, iz katere je razvidno, kako frivolno in brezvestno je bila izzvana ta vojna. Za sedaj ustajajo v angleških vrstah samih možje, ki svare Anglijo, naj na časten način stori konec temu sramotnemu klanju. Tako je te dni dospel v London dosedanji finančni minister v Kapstadt, Merriman, kjer hoče posredovati, da Anglija sklene mir z južnoafriškimi republikama. Isti je pripovedoval členom gospodske zbornice, da sti v Kapski koloniji vsaj dve tretjini Holandecev, napolnjeni z divjo-jezo proti Angležem. Ti prebivalci so zmagozavestni in verujejo v maščevanje v nedoljni bodočnosti. V tej vojni so se vršila neopisna grozodejstva. Sovražstvo se je ukoreninilo globoko in domese Angliji gotovo trpkega sadu. Plamteče jo ogorčenje zlasti radi krutega postopanja z ženami in otroci. Prebivalstvo na Kapu je tesno zvezano s soplemenjaki v republikah in občuti najgloblje te angleške grozovitosti. Veliko ogorčenje provzroča tudi dejstvo, da so angleške oblasti v državi Oranje dale uradno mesto nekemu — morilecu. Angleške oblasti sploh delajo s čudnim orodjem.

Nadalje pripoveduje Merriman, da je ves severni Transval šev rokah ameriških braniteljev dežele.

Taka je torej resnica, ki jo pripoveduje — Anglež, odličnjak. In skrb za interes Anglije ga je privedla v London govorit jim resnico in jih svariti, naj zaustavijo, kar so zapričeli v grešni pozrečnosti.

PODLISTEK

Vladike Križevackega pastirski list.

(D dalje.)

In zares, ni-li čudno, da je temu siro mašnemu ljudstvu žumberačkih gor, v katerih naj bi ga bila zalotila smrt — zasijalo novo življenje; a ona temna šuma, ki mu je imela biti mrtvaška truga, da mu je postala zibel tega novega življenja. A kakov čuden preobrat je to, ki se je dogodil v duši, v vsem bitju tega naroda! Nekdaj neukrotljivi bojevnik, postali so mirni poljedelci. In započeli so neutrudno delo na vse strani. Kjer je padel temen gozd, nastale so oranice in dvignili se beli domovi.

Višine so se okitile s milovidnimi cerkvicami, v katere danes z veseljem hiti narod, sledi glasu skladnogi glasnih zvonov. Razvilo se je bilo krasno versko življenje, a žnjim tudi stroga pravnost, ki ga tudi danes

še diči. Krasnim spomenikom tega verskega življenja bo cerkev — ki bo s pomočjo Božjo skoro dičila Metliko, zgrajena po gorečnosti tamošnjih vernikov naših.

Kdo bi bil prorokoval nekdanj, da iz teh ljudij nastanejo kedaj jeklo-možje; da iz njih izidejo taki umovi, prosvetitelji in vodje naroda, ki bodo radost sv. Cerkve, tolažba in čvrsta podlaga svoji škofiji, zaupna podpora prestolu, slava in čast vsej domovini?!

In vse to je iz nekdanjih Uskokov storila vsemožna in milostljiva roka Previdnosti, izročivši jih zopet skrbnemu okrilju sv. Cerkve pravoslavno-katoliške.

Zares je na vrlih naših žumberačkih vernikov na poseben način dobra Previdnost Božja pokazala delovanje Jezus Kristove Cerkve, pa mu je morda v nedosežni Svoji dalekovidnosti odredila še posebno nalogo v bodočnosti! Dal dobri Bože, da bodo vsikdar vredni naloge, ki jim je namenjena že v sedanjosti!

Sedaj pa se spustimo polagoma z žumberačkih ponosnih planin v plodne kraje baskoga nizozemlja! Pred nami vstaja nepregledna ravan med modro Donavo in motno Tiso. Milovidna je ravan, ko se v spomladi prelija po njej sočno zelenilo bujnih setev; a se za lazurnega neba, ki se v boku spenja nad njimi, na daleč razlega žvrgolenje škranjca.

In zopet je divno, ko, pozlačeno v ognju žarkega poletnega solnea, zarumenevajo na njem pšenična stebila, iz katerih se sili očesu žarko rumena turščica in se milo ogledava modra plavica.

Ponosno se stebila upogibljejo pod težo polnega klasja, s katerim poigrava blagi vetrič; a tiho mu šepetanje se staplja s hvaležnimi čutstvi srečnega poljedelca v veličastno himno dobremu Stvarniku!

A kolika radost je gledati, ko je prišel čas žetve, da se jealec in žetec prejmeta plačo svojo — in, čim je napočila zora, zasečejo

kose kakor ljute kače, a pred kosci pada klasje.

Tu in tam sopihajo parni stroji, ki kakor golobi zrejo iz tega rumenega morja, gibaje se brez prestanka s težkimi kolesi rotajočih mlatilnic, iz katerih se siplje obilje zrna vsakdanjega kruha. Lica marljivih gospodarjev se žare od radosti. Hvaležen jim pogled se dviga k nebu, usta šepčejo po-božno »Bogu slava!« Zrak se stresa silne vročine. Telo delavnih težakov se pári od marljivosti in toplote. Ne marajo za to, ampak veselo delajo ves dan in si še s pesmijo sladijo delo. Še le ko se v mrak z vitekega cerkvenega zvonika, ki se izmed belih domovov in zelenega drevja dviga k nebu, oglašajo zvon na večerni pozdrav preblašeni Gospej, nehuje delo, potihuje spev; in neumorne težaške roke se sklepajo na molitve. Delo se je zaustavilo, da se bo zopet nadaljevalo z rano zoro. (Pride še.)

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. Sinoči je imel mestni svet svojo VI. javno sejo pod predsedstvom župana. Vlado je zastopal namestništven svetovalec vit. Jettmar. Navzočih je bilo 34 svetovalec.

Župan je naznanil, da je drž. poslanec vit. Basevi daroval občini svoj dvorec Pontini z velikim delom zemljišča, ki ga obdaja. Župan je predlagal, da se velikodušnemu darovalcu izreče zahvala, na kar so svetovaleci vstali s sedežev v znak pritrjevanja.

Na to je mestni svet prešel na dnevni red in dovolil kredit 863.000 kron za potrebne nove naprave v mestni plinarni. O tej točki se je svetovalec Dolle n. z. pritoževal, da je kljub temu, da se mestna plinarna vedno razširja, razsvetljava v spodnji okolici skrajno pomanjkljiva.

Nadalje so dovolili brez debate še naslednje postavke: 1358-31 kron za preskrbovanje obleke kaznjencem Tržačanom in ubogim; 2786-45 K za stroške za izgnance; 231 kron za vodo in 600 kron za razsvetljavo v javnih stranicah.

V zaključek je trebalo seveda nekaj irredentistične soli, sicer mestni svet tržaški ne bi bil več mestni svet tržaški in to sol je moral seveda zopet preskrbeti slavni Spadoni, sicer bi ljudje pozabili, da tudi še životari neke predsednik slavne demokracije. Spadoni si je namreč privoščil ta-le »špas«: Interpeliral je magistratnega vodjo, dr. Artica, radi neke naredbe, ki se je doposlala šolskim vodstvom in s katero se prepoveduje, da bi učenci v šolski sobi (NB. odkriti, kar je prava laška šarlatanerijska pozdravljala na ta način, da denejo desno roko na čelo, kakor — italijanski vojaki! Ta način pozdravljanja je bil namreč opazil šolski nadzornik v neki ljudski šoli v mestu. Spadoni pa peče to, da tržaški učenci ne pozdravljajo več tako — kakor italijanski vojaki. O seveda, treba je začeti že v ljudski šoli, ako se hoče, da učenci postanejo sčasoma dobri irredentisti. In zopet ponavljamo, da je ni, pa je ni irredente tukaj!

»Primorski list« uvršča tudi »Edinost« med one liste, ki »ne napadajo le kaplanov, ampak najbolj še kardinala in škofa«. Na to odgovarjamo brez strahu: da mi ne napadamo ne kardinalov, ne škofov in ne kaplanov, ampak grajamo le tisto postopanje s slovenskimi verniki in našim jezikom, katerega se vesele — liberalci, Židje in brezverci, mi se protivimo in se bomo protivili tisti nesrečni — politiki »pro bono pacis«. Zastonj vam ves trud, gospoda: na to stran imamo za seboj najmanj 95 odstotkov slovenskih vernikov. Povsem opravičeno in umestno pa bi bilo, da je »Primorski list« tam, kjer je zapisal »Edinost«, zapisal — »Primorski list«, ki je na grd način napal katoliškega škofa križevaškega.

V Trstu ni irredente. Državno pravdnstvo je zaplenilo dne 1. februarja t. l. tukajšnji irredentarski list »Piccolo« radi nekega članka, v katerem so se odkrito manifestirale irredentarske ideje. Deželno sodišče je to zapleno svojedčasno razveljavilo, a državni pravdnik je uležel zoper to razsodbo utok na prizivno sodišče. »Piccolo« je takoj naslednjega dne priobčil natančno poročilo one sodne razprave, med istim seveda tudi zaplenjeni članek, kar je provzročilo zopetno zaplenbo dotične »Piccolove« številke.

Prizivno sodišče je dne 7. t. m. potrdilo zaplenbo dotičnega članka z motivacijo, da je popolnoma jasno, da je zaplenjeni članek propagiral irredentistične aspiracije.

Mi ne povdarjamo tega morda zato, ker se veselimo zaplene, ampak le v namen, da postavimo v pravo luč stereotipno trditev visokih in še viših gospodov in ekselenc, da v Trstu ni irredente. Najviša instanca je potrdila torej, da »Piccolo« propagira irredentistične ideje. A to je list, katerega vse čita, ki po svojih zvezah takorekoč dela javno mnenje tržaško. Sedaj pa vprašamo, je - li še kje na svetu država, v kateri ne bi oblasti nastopile proti vsaki hip ponavljajočemu se očitjanju, da takov list dobiva državno subvencijo in da se svojim molkom utirja vero v to gorostasnost!

To, dragi čitatelj, je slika razmer v Primorju, ki v polni meri opravičuje izrek, da je Avstrija se svojimi razmerami v Primorju nekaka specialiteta med državami.

Graje vredno! Leta 1896. je bil sklenjen in potrjen novi domovinski zakon. Človek bi menil, da je takov zakon, ki invol-

vira spremembo v stvareh na veličansko korist posebno za kmečke občine — v kolikor toliko poznan vsaj županstvu! Posamičnikom ni zameriti, ako se niso pobrigali in seznanili z določili tega zakona, ali naravnost neodpustno pa je, da so posamična županstva še v popolni temi o tem za kmečke občine življenskem vprašanju! Kje je krivda? Ali le v malomarnosti županstev, ali tudi v brezbriznosti političnih oblastnj, ki morda niso ničesar storile, da bi se občine seznanile s tem važnim zakonom in poskrbela, da o njega določilih izve vse prebivalstvo. Zakon bi se moral doposlati vsem županstvom in to v njih jezikih! Vsakako pa je onim županstvom, ki so še v temi in ne vedo, kako se sedaj lahko razbremenijo od stroškov, ki jim jih provzročajo taki občinski pripadniki, katerih niso nikdar videle, v dolžnost, da si naroče novi zakon o domovinstvu in ga natančno proučijo in erpijo iz njega dobroto, ki jim jo isti nudi.

Najnovejši jezik. Te dni je bil g. S. A. (Tržačan) poklican na sekcijo za ljudsko štetje v ulico Giotto. Tu so se čudili, kako da je mogel zapisati občevalni jezik — slovenski! Kakor Tržačan da bi moral on govoriti »per triestino« (po tržaški!) Ker prvi uradnik ni mogel prepričati gosp. S. o potrebi »tržaškega jezika«, je prihitel prvemu na pomoč še voditelj sekcije!

Izpraševali so stranko, kako govori doma, kako v službi, na ulici in celo v družbi!! Gospod S., ki stanuje v ulici S. Francesco 4, je ostal pri svojem »slovenskem jeziku« in ni hotel nikakor sprejeti novega — tržaškega jezika!

Gosp. D., stanujoči v ulici S. Maurizio 6, so tudi povabili z namenom, da ga pregovore za laški jezik, kar se jim tudi ni posrečilo, ker sta oba gori omenjena inteligentna gospoda.

Kaj se pa godi z onimi, ki, ali niso inteligentni, ali odvisni ali strašljivi? Te gotovo zmešajo in zapišejo za lahone!

Neki naš delavec iz ulice Donadoni 14 se je vpisal za Slovenca. Ker so ga, ko je bil pozvan v sekcijo, sukali na razne načine, je izjavil, da govori več jezikov, z dostavkom, da mu je vse eno, kaj je zapisano v 13 rubriki popisovalne pole — na kar so takoj črtali »slovensko« in zapisali: »italiano«!

V ulici Maleanton številka 9 je hišni gospodar neki Vidich. Ta mož je izpolnil, oziroma dal izpolniti več pol za ljudsko štetje, ne da bi bil izprašal stranke, kakov jezik govori!

Slavna vlada ima tu zopet — nekoliko posla. Italijanski in drugi tuji podaniki nimajo izpolnjevati 13. rubrike, a tu v Trstu so vendar vse izpolnjene z »italiano«!

Ad infinitum. Pod tem naslovom nam pišejo: Tudi mene so pozvali na sekcijo za ljudsko štetje. Radoveden sem bil, kaj neki hočejo od mene, ko sem si bil vendar v svesti, da sem pravilno izpolnil svojo polo? No, kmalo sem se uveril, kaj hočejo. Prav za nič drugega me niso nadlegovali, nego da bi me pregovorili, naj umaknem svoj vpisani slovenski občevalni jezik ter se priznam k italijanskemu.

Najprej so me prišli osorno, kako da sem mogel slovenski izpolniti polo? A ko so čuli moj primerni odgovor in so videli, da poznam svoje pravo, so opustili to in so me jeli izpraševati v katerem uradu da sem nameščen. Ko sem jim označil dotični e. kr. urad, so vskliknili:

Vidite, na e. kr. uradu vendar ne govorite slovenski — kako ste mogli potem zapisati slovenski občevalni jezik?! — Jaz pa sem jih zavrnil kategorično, da to njih prav nič ne briga, v katerem jeziku da jaz govorim v svoji službi! Svoj občevalni jezik sem jim že označil in — basta. Ali če že hočejo vedeti, jim povem, da v dotičnem uradu govorimo nemški, laški in slovenski. Kateri je torej pravi občevalni jezik?! — No, ko so videli, da z menoj nič ne opravijo, so me odslavili s kislimi obzati.

Ob enem z mano je bila tudi neka udova Slovenka, ki s težko muko preživlja svoje otročije kakor likarica. Tudi njo so pozvali iz jedinega razloga, ker se je bila zapisala za Slovenko, oziroma z namenom, da prekliče slovenski občevalni jezik ter prizna italijanskega! In kako so jo sukali ubogo revico, kako pritiskali nanjo! Vprašali so jo: kako govorite v onih hišah, kamor hodite likat? Na odgovor, da večinoma italijanski, ker so dotične rodbine italijanske, so rjuli nanjo:

Vidite torej, da je Vaš občevalni jezik italijanski. In sukali in sukali in plašili so jo toliko časa, da se je revica res udala in oni imajo sedaj par — ukradenih duš več!

Le v tak namen kličejo naše ljudi na sekcije! Ad infinitum. Ali vprašal bi jaz, ni-li to nečuvno, da nam delajo sitnosti in kratijo zlati čas v grdi namen, da bi nam storili najhujšo krivico, izvršili nad nami nasilje, kaznjivo po zakonu?!

Ali je res ni roke, ki bi mogla zavstaviti to početje?! (Moje in ime dotične žene je na razpolago za slučaj potrebe).

Krasno zadoščenje. Tudi »Naša Sloga« je izvedela iz zanesljivega vira, da je bil nedavno podpisan dekret, s katerim se naš dični Spinčič vzpostavlja v vse one pravice, katere je užival kakor e. kr. profesor in ki so mu bile po krivici vzete pod vladno Rinaldinija žalotnega spomina. — Poljski list vsklika: Večega zadoščenja si gotovo niti Spinčič sam ni mogel želeči, nego je to, ko vidi, da je konečno zmagala pravica in da je nestalo onih, ki so jama kopali pod njim.

Zopet iz Rimanj. »Primorski list« zopet priobčuje dopis »iz Rimanj«, v katerem pravi, da se mi smešimo. Ha, ha, ha! Da bi le hotel pomisliti, kako se on smeši s temi dopisi »iz Rimanj« pred vsemi, ki poznajo Rimanje in Rimanjce!! Mi vemo dobro, kje se porajajo ti dopisi, kakor vemo tudi, kdo prejema onih menda 30 števil »Primorskega lista«. A vemo to, ne da bi hodili na pošto v Boršt zlorabljal poštno odpraviteljico, kakor delajo tako poznani tržaški »vrli boritelji z krščansko resnico« Sapiienti pauca.

»Primorski list« pravi tudi, da milostivi škof Drohobezky obsoja naše brezvestno počenjanje. Čudno. Škof Drohobezky obsoja naše počenjanje, a je vendar hitel nam, »brezvestnežem«, dopaslati svojo pastirsko poslanico.

»Slovenec«. Mi smo bili nedavno nekoliko namignili o kardinala Missie — narodnem mišljenju. Kaže pa, da »Slovenec« hoče, da se kvestija temeljiteje reši. Ustrezno mu bo. Stvar pride na vrsto. Če gospoda hočejo po vsej sili, da bi razpravljali o — malih stvareh, pa hočemo mi govoriti tudi o velikih, načelnih.

Iz zavoda sv. Nikolaja. Dolžnost me veže, da na tem mestu javno zahvalim gospo Macakovo, soprogo višega evidenčnega nadzornika, ki vsako leto redno dopušlja svoj prispevek. Istotako dela gospa Kenda, soproga e. k. uradnika. Naša gospica Milka pa nas podpira ob vsaki priliki. Ona je med prvimi ustanovnicami, a sedaj nam je doposlala več letnikov »Slovenke«, ter s tem pripomogla gospodu Hrastu, učitelju na e. kr. nemški ljudski šoli, ki je ustanovitelj zavodne knjižnice. Vrla g.a Zinka dr. Rybářeva tudi ne pozablja naših deklet ter pošilja kaj ob vsaki priliki. In še drugih je, ki podpirajo naš plemeniti namen.

Žal, da je tudi takih ljudij, ki celo smešijo naš zavod. Nedavno n. pr. sem dobila dopisnico z naslovom: »Zavod sv. Nikolaja«, zalag služkinj v Trstu.« Britko sem se nasmehnila. Zaloga služkinj naj bi bil torej zavod, potem bi bili vsi vsi zadovoljni z njim! Izbirali naj bi dekleta, kakor blago, ki je na prodaj. Tužna nam majka, kaj takega v 20. stoletju!

Potrebno se mi vidi, da še enkrat pojasnim namen našega zavoda.

Ta namen je plemeniti, vzvišen: da vsprejema v svoje varstvo dekleta, da se ne pokvari moralno in narodno, kadar so brez službe. Bistriti jim um, blažiti jim srea, navajati jih h krepstnemu življenju, da postanejo enkrat krepstne žene in matere — to je vzgojevalni namen zavoda! — Nada'ji humanitarni namen je: skrbeti za njih zdravje in v slučaju bolezni lajšati jim bolečine. Slednjič je namen tudi materijalen: preskrbljati jim poštene službe, dajati jim varstvo proti nedopuščenemu izkoriščanju in navajati jih na štedenje s prisluzenim deparjem, katerega nosijo v »Tržaško posojilnico in hranilnico.«

To so glavni nameni zavoda. Do spodnjim pa se obračam z iskreno prošnjo, da bi s primernim postopanjem s služkinjami pomagale zavodu dosežati te namene. Hvala jim bo zavod in hvaležna jim bodotudi dotična dekleta.

Torej ne zaloga služkinj, ampak vzgojevalnica bodočih žena in mater naj bo zavod sv. Nikolaja. Ta naloga pa je težavna, mukopolna, kajti malo je društev, s katerimi bi bilo spojeno toliko dela in toliko skrbi in

— odgovornosti, kakor ravno z zavodom sv. Nikolaja. Zato pa, čestite gospe, prosim Vas še enkrat, pomagajte nam vršiti to težko človekoljubno in narodno nalogo. Ako vsaka izmed od Vas otme po eno bitje — bo že mnogo storjenega za vzvišeni namen. Mežene imamo hvaležno polje za svoje delovanje. Obdelujmo je! Ne ustrašimo se, tudi če nam je še le orati ledino. Dober sad ne izostane.

Tudi v našem zavodu ni še vse brez nedostatka. Človeško delo je in kar je človeškega je nepopolno.

Kamo-li da bi bil popolen naš zavod v vsakem pogledu, ko so sredstva tako nedostatna!

Ali naša volja in trdna želja je, da se bo zavod popolnjeval in da bo v čim večji meri dosegal svoj lepi, človekoljubni in vzvišeni namen. V to ime ga priporočam blagonaklonjenosti vseh blagih ljudij.

Marija Skrinjara.

Vinarskega in vrtnarskega lista. tretja številka je izšla ter prinaša velezanimivo vsebino: Kako si najlažje pripravimo cepljene trte? — Sadimo sadno drevje! — Kako pridelamo zgodaj zelenjavo? — Olepšajmo svoj dom! (s podobo). — Črtice iz potovanja po vinorodnih krajih na Tirolskem, Italijanskem, Francoskem in v Švici. — Gospodarske drobtinice z mnogo kratkimi poučnimi članki. — Vprašanja in odgovori. — Naročnina (1 krona na leto) se pošilja na naslov: Slovenska kmetijska družba v Trstu (Via Geppa 14).

Polom bančne tvrdke Alessandro Levi pred sodiščem. Predčerašnjim se je vršila kazenska razprava proti Angelu Levi, lastniku bančne tvrdke Alessandro Levi radi zakriviljenega falimenta. Dne 24. sept. 1900 je odprlo trgovsko sodišče konkurz tvrdke Alessandro Levi, katera je imela 185.463.50 kron primankljaja. Polom je nastal radi prevelikih stroškov, radi zlorabe zaupanja klientov in radi preveč riskiranih spekulacij. Med drugim je važna posebno neka nota kreditnega zavoda, katera pravi, da je imela tvrdka pri njej zastavljenih mnogo loterijskih srečk v skupni vrednosti 750.000 kron, katere je bila tvrdka že prodala drugim. Sodni dvor je kaznoval lastnika tvrdke Angela Levi na trimesečno ječo. Državno pravdnstvo je zastopal namestnik državnega pravdnika Minio; tožena je branil odvetnik dr. Daurant; sodni dvor je bil sestavljen iz predsednika svet. Petronia in prisednikov svet. Maffia, Moseheta in Baxe.

Ponesrečena tatvina. Neka žena je opozorila večeraj popoldne v ulici Madonnina jednega stražarjev na nekega moža, ki je nosil na hrbtu zaboj sardin. Stražar se je približal možu in ga vprašal, kje da je dobil zaboj. Na to je mož izpustil zaboj na tla in zbežal. Stražarju pa se je posrečilo uloviti ga v ulici Spiridione in ga je s pomočjo drugega stražarja odvel v zapor. Stalo ju je mnogo truda, predno sta ga aretirala, ker se je branil z nožem. Imenuje se za Romana C.

Močan pok v škedenjskem plavžu. Nočoj ob pol uri popoldne slišati je bilo močan pok, ki je pretresel zemljo kakor kakov potresni sunek. Ta pok je povzročila razbeljena žlindra, katero so iz škedenjskega plavža zli v morje. Pok je bil tako močan, da so popokale šipe bližnjih poslopj.

Poskušeni samomor. V morje je skočil sinoči 22-letni čevljar Fran B. iz ulice Bosco. Nekateri osebe, ki so slišale padec, so takoj hitele na pomoč in potegnile mladeniča iz morja.

Umrljivost v Trstu. Od 3. marca do včevši 9. marca je umrlo 40 moških in 55 žensk, skupaj 95 oseb, proti 146 v isti doblanski leta, in sicer 11 starih do 1 leta, 13 do 5 let, 7 do 20 let, 7 do 30 let, 8 do 40 let, 21 do 60 let, 25 do 80 let in 3 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 28-1 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 20, bolezni v sopihih v 28, enteritis v 1, legar v 0 slučajih, škrlatica v 0, krup v 0 ošpice 0 hripavica v 1 slučajih.

Dražbe premičnin. V poned., dne 18. marca ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Rocol 152, vozovi in presiči; v ulici dell' Istria 6, 2B, hišna oprava; v ulici Ghenga šte. 5 in v ulici Valdirivo šte. 12, hišna oprava; v ulici Sanita šte. 8, zastavni listi.

Vremenski vestnik. Včera: toplomer ob 7. uri jutraj 8.7, ob 2. uri popoldne 12.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 759.5. — Danes plima ob 3.26 predp. in ob 7.21

pop.; ožeka ob 11.41 predpoludne in ob —. — popoludne.

Požar. Včeraj popoldne okoli 6. ure vnel se je požar v zalogi mrotilničarja Maz-zoli-ja, na stari mitnici št. 25. Prihiteli ljudje so v kratkem pogasili ogenj.

Za moško podružnico družbe sv. Ci-rila in Metoda je došlo potom uprave »Edi-nosti«: preč. g. I. Wario v Bazovici 5 K, nekdo drugi od istotam 1 K 20 st., v pu-šici pri gostilničarju Krelbu 5 K 60 st. in pri Jančku, oziroma Lenčku 1 krono 70 stot.

Zavodu sv. Nikolaja je doposlalo po-tom uprave »Edinosti« županstvo na Trno-vem 20 K in uprava »Slovenskega Naroda«, »Ljubljanskega Zvona« in »Rodoljuba« v Ljubljani 6 K. Ta zneska sta bila že objav-ljena v »Edinosti« št. 59.

Rojansko posojilno in konsumno društvo vabi svoje člene na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 31. marca (evetno ali oljčno nedeljo) ob 4. uri popoldne v pro-storih društvene krčme v Rojanu. Ker bo na dnevnem redu neka jako važna točka, so spoštovani udje naprošeni, da ne bi nikdo izostal.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu vabi na koncert, katerega priredi v ponedeljek dne 25. marca ob 7. uri pop. pri »Ogrskem kralju«, ulica Commerciale št. 5 (za kavarno Fabris).

Vspored: 1. D. Jenko: »Naprej«, ko-račnica, svira godba. 2. A. Nedved: »Sere-nada«, poje moški zbor. 3. Titi: »Slovanska ouvertura«, svira godba. 4. Hladnik: »Stru-nam«, mešan zbor s samospetvom tenora. 5. Halek: »Venec čeških narodnih pesni«, svira godba. 6. Iv. pl. Zajc: »Napried braće«, ko-račnica, poje moški zbor spremljevanjem or-kestra. 7. a) Smetana: »Prodana nevesta«, b) Cibulka: »Ljubezenske sanje po plesu«, svira godba. 8. Šaljiva igra: »Jožefov plašč«. Slobodna zabava, na kateri bo sviral orkester.

Na koncertu bo sodeloval vojaški or-kester pešpolka št. 97. Petje bo vodil dru-štveni pevovodja F. Pertot. Vstopnina na koncert 30 nč. za osebo; sedeži 20 nč.

Na obilno udeležbo uljudno vabi
odbor.

Občni zbor »Kmetijske podružnice pro-seško-kontovelske bo jutri v nedeljo dne 17. marca ob 1. uri popoldne v dvorani gosp. Marina Lukše na Proseku z nastopnim dnev-nim redom: a) Poročilo tajnika, b) poročilo blagajnika, c) posamični predlogi, d) volitev odbora.

Vesti iz Kranjske.

* Žalostna smrt. Posestnika Frana Erjavca so našli v gozdu — mrtvega. Sedaj pa poroča »Slovenec«, da je ponesrečenec šest tednov ležal pod snegom. Pokojnik je bil na potu na Grosuplje po zdravilo za svojega očeta. Ker je močno snežilo, je brzkone zgre-šil pot, se zgubil, opešal in obležal v snegu. Pokojnik je zapustil udovo s šestimi otroci.

* Kužiževna ostalina pok. de-kana Ivana Vesela. Dr. Stor, od-vetnik v Ljubljani, naznanja v »Slovenskem

Velik grešnik.

Povest.

Ruski spisal D. N. Mamin - Sibirijak. Posl. Podravska.

I.

»Dobil si ga?« je vprašal s suhim glasom.

»Zblaznil si ali kaj?« se je razsrdil nanj Afanazij Ivanič. Ti si našel čas, da loviš ljudi brez potnega lista... Takšnih, ki ne po-znajo svojega rojstnega kraja, imam nad dve stot.

Pristav je sel k mizi, stegnil dolgi nogi ter bil pripravljen poslušati. Policijska uni-forma je sedela na njem kakor na kravi sedlo.

»Nu?« je vprašal kratko po daljšem premolku.

»Tega še sprejemam poslednjega!« je za-kričal jezno Afanazij Ivanič, mahaje z otrp-nelo od pisanja roko. »Ko bi tudi lastnega očeta privel, niti tega nimam kam posaditi... V šesti številki je le še eden prostor.«

»Poseben človek!«

»Kaj meni to mar! Jaz imam same po-sebneže: Sleza ima sedemnajst duš na svoji vesti, Čečen se je pregrešil proti deveterim, Akvamarin se hoče k štirim priznati... Ti pa mi pošljejo še nekakega postopača! Prida-nič... Na mah se je videlo — služabnik božji!«

Narodu«, da so se slednjič vendar našli spisi, ki jih je ostavil nepozabni dekan Ivan Vesel. Spisi so dobro ohranjeni in je mej njimi tudi izvirna drama »Drohe«.

* 162 ljudi v Ameriko. Z ljub-ljanskega kolodvora se je odpeljalo včeraj 162 ljudi v Ameriko. Tudi več fantov je ho-telo žnjimi, da bi se tako »dtegnili vojaški dolžnosti. Ali policija je bila drugačnega me-nenja in jih je pridržala v beli Ljubljani. Isto-tako so na kolodvoru v Litiji pokvarili pot v Ameriko nekemu Lovrenu Vidicu. Ker ni imel nikakih izkazov, so ga poslali zopet domov.

Vesti iz Štajerske.

— Pravda proti »Slovenskem u-gospodarju«. Javili smo že, da je bivši urednik »Slovenskega Gospodarja« imenom Janša — o čegar poštenjstvu doni glas tudi ob bregovih Adrije — hotel na razpravi potegniti vrat iz zanke s tem, da je ovadil pisca notice, radi katere je bil tožen. Ker iz prvih poročil ni bil razviden izid razprave, smo dostavili: »Da-li je s tem rešil sebe, to je drugo vprašanje«. In res se ni rešil: dobil je 14 dni strogega zaporu; glede izdanega dopisnika, duhovnika Korošca, pa si je drž. pravdnik pridržal pravico nadaljnjega po-stopanja.

Trgovina in promet.

Kupovanje srečk na obroke.

Na drugem mestu prinašamo danes ka-zensko razpravo, ki se je vršila proti bančni tvrdki Alessandro Levi radi zakriviljene krive. Glavni krivec je bil na tem Julij Levi, ka-teri pa ni mogel biti kaznovan, ker je že umrl. Ta bi bil mnogo hujše kaznovan in ne samo radi falimenta, temveč še posebno radi goljufije, ker je zastavljal srečke, katere je bil že deloma drugim prodal na obroke in je tako za jedno srečko dobil denar od dveh strani, od onega, ki jo je prodal in od kre-ditnega zavoda, kjer je te že prodane srečke zastavil. Ne smemo torej opustiti te prilike, da ne bi na podlagi tega konkretnega slu-čaja opozarjali našega ljudstva, naj bo previdno o nakupovanju srečk na obroke. Mnogokdo misli, da je oni prospekt, ki ga je dobil od bankirja, ko je plačal prvi obrok, že prava srečka. To pa ni res; ti prospekti so popol-noma ničvredni papirji, in (kar je najhujše) niti ne pravijo, kakšna je nominalna (t. j. prvotna) vrednost srečke, ki se jo je kupilo! Toliko manj pa pravijo ti prospekti, katera je kurzna (t. j. prava) vrednost srečke.

Znani so slučaj, da sleparske (večinoma inozemske) banke prodajajo srečke, katerih kurzna vrednost je morda kakih 30 do 50 kron, na obroke celo za 100 in več kron. Ali tudi če nismo plačali dosti več za srečko, nego je vredna, vendar smo kupili mačka v žaklju, dokler nimamo srečke v rokah. Pla-čuje se in plačuje za srečko, katere tisti, ki jo je prodal, morda niti nima, ali pa jo je za-stavil in ako banka falira, je zgubil oni, ki je plačeval obroke za kako srečko, navadno obroke in srečko.

Te besede niso napravile na Akakija ni-kakega utisa. Kakor da je zaspal na stolu kakor nekaka, iz vode potegnena riba! Po njegovi potlačeni glavi so plesale posebne misli in nadzornik Afanazij Ivanič je bil pro-stak in bedak. V gradu so jetniki imenovali pristava Ježovo glavo in to ime se ga je dobro prijelo. Isto tako je mislil sedaj tudi Afana-zij Ivanič, zroč čez očale svojega starega, dobrega prijatelja. Resnica, ježeva glava, ako bežeče nadškofe lovi po hišah za popotnike.

V tem hipu so priveli izza pregraje no-vega jetnika, opravljenega v jetniško haljo. Zdelo se je, da je sedaj še nižji in lice mu je bilo blede. Toda temne oči so zrle iz-pod povešenih obrvi s prejšno postodošnostjo in kratkostjo. Pristav Akakij je obrnil svojo po-zornost na njegovo gosto brado, v kateri so se že belile srebrne niti in na temne lase, ne-kako čudno pospravičene pod širok okrajnik jetniškega pokrivala.

»Dobro!« je zavrešal pristav ter pre-nesel oči na Afanazija Ivaniča.

Vznemirjala ga je nekoliko okoliščina, da ga je jetnik ogledoval zopet z isto pozor-nostjo in se je — kakor se mu je zdelo — še nekoliko nasmešnil. Oči so se njima za-trenutek srečale in pristav Akakij se je umaknil. Ni bil človek slabega srea, toda tega pogleda ni prenesel.

Samo v Trstu sta se dogodila dva slučaja, da so banke, ki so prodajale srečke na obroke, falirale in so mnogi kupovalci srečk na obroke zgubili ves vplačani denar.

Kdor torej ne more kupiti srečke z gotovim denarjem, naj se obrne do zavoda, kateremu lahko zaupa in kateri mu pove tudi pravo vrednost srečke. Varovati pa se treba posebno onih agentov, ki ponujajo ino-zemske srečke, izlasti ogerske, nemške in belgijske. Morda bi lahko naša »Tržaška po-sojilnica« in hranilnica«, kakor edini slovenski denarni zavod v Trstu, prevzela tako obročno prodajanje srečk za naše ljudstvo, o čemer se je menda tudi že govorilo nekaj?

Brzjojavna poročila.

Avstrijska hipotečna banka.

DUNAJ 16. (B.) Občni zbor avstrijske hipotečne banke je odobril razdelitev divi-dende po 7 in pol za vsako onih delnic, za katere se ni še izvršilo zadnje 5% uplačilo, a po 9 kron za one delnice, za katere se je to uplačilo že izvršilo. Čisti dobiček za 1900 znaša 97.586 kron.

Ustaja na Kitajskem.

TJENČIN 15. (B.) Vsled diferene, navstalih med Rusi in Angleži glede mej-lastnine naseljenja v Pekingju v obsežju ru-ske koncesije, so se Rusi utaborili na prepornih tleh, Angleži so se izdatno pomnožili, na straži sta 2 stotniji Hong-kongskega polka in 2 stotniji indijskih čet sti v rezervi. Na obeh straneh pričakujejo ukazov svojih čet.

WASHINGTON 15. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Danes je odšel generalu Chaf-fee-ju ukaz, da imajo čete zjedinjenih držav zapustiti Kitaj in da naj ostane v Pekingju le 150 mož v varstvo poslaništva.

ŠANGHAI 15. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Na zborovanju upljivih Kitajcev, ki se je vršilo danes, so sklenili, da je brzjojavno pozvati podkralje, naj protestirajo proti po-trtju rusko-kitajskega dogovora glede Mand-žurije.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 16. (B.) »Times« javlja iz Staatspruit dne 15.: Čuje se, da se vodi-telji Burov Botha, Delarey in Dewet snidejo na posvetovanje o položaju.

KAPSTADT 15. (B.) Reuterjeva pi-sarna javlja: Danes je obolelo za kugo 11 oseb, mej njimi 1 Evropejec.

Slabi nasledki bolezni, kateri se na-vadno izemijo iz prav neznatnih železničnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravo-časno uporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za želedec«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglaš!

Domače zdravilo. Da se izogne mo-rebitnega nesporazumljenja, dovoljujemo si izrecno poudariti, da je izdelovanje in pro-dajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno odlokom c. kr. namestništva v Pragi od dne 5. maja 1895 št. 61266 in z odlokom c. kr. ministerstva za notranje stvari na Dunaju od dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da odgovarja oglaš v polnem obsegu vsem do-seđanjim postavnim določbam in oblastvenim zahtevam.

»Šesta številka«, je rekel s hripavim gla-som Afanazij Ivanič.

Jetnik-novinec je nezadovoljno korakal za ječarjem, zavijaje se v dolge škrice svoje je-tniške halje in težko stopaje v velikih jetni-ških »kališkah« (šlebedrah), ki jih je imel na svojih nogah. Z jedno roko je držal na prsih ohlapne škrice svoje halje, druga roka mu je pa visela nepremično kakor mrtvemu. Po-toma je še enkrat pozorno ogledal pisarno in, ne požurivši se, jel stopati v strmih stop-njicah na temen hodnik, ki je vodil z ulice na jetniški dvor. Jeden konec tega hodnika, nagrajen z močnimi železnimi vratmi, je štr-lel ven na ulico in tam, pri malih železnih vratah, so se neprestano pozivali sorodniki in znanci jetnikov, čakajoči, kdaj bi mogli iste videti. Ta vrata so vsakega dne pogoltnila nekoliko žrtev. Drugi konec hodnika je vodil na jetniško dvorišče. Tu je pri zamreženih železnih vratih neprenehoma stal sražnik. Novi jetnik si je pozorno ogledal ves hodnik, ozrl se na vrata, za katerimi je ostala bela dnevna svetloba, ter pokorno stopal za urno stopajočim stražnikom. Sneženi in rezki hlad meseca novembra ga je prevzel. Budzko je odprl vrata. Mlad vojak brez brk je z za-spanimi očmi pogledal novega jetnika ter si po navadi obesil puško na ramo.

(Pride še.)

Reklama: Vsakokrat 60.000 kron je glavni dobiček loterije »Invaliden dank«, kjer se izplača z 20 % odbitkom v gotovini Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicljivo dne 23. marca 1901.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riborgo št. 21

KOM

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Vajenec

za trgovino z manifakturnim blagom sprejme se proti primerni plači.

Naslov se izve v urednistvu »Edinosti«

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek oči hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoludne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoludne in vsaki četrtek od 3—4 po-poludne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Sloveči profesorji zdra-vilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno

tinkture
lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

kot **želodec krepčujoče** in

tek **vzbujajoče**, dalje kot

prebavljeno in **telesno**

odprtje pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki

trpe na navadnem **telesnem zaprtju**.

Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in več steklenic.

MATTONI

GISSHÜBLER

naravn

alkoholna kiselina

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obu-vala za gospode, gospe in otroke

Počne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštine prost.

Prevezna vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižice s 4%.
 Banknote, borzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Trgov.-obrtina registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.
 V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obretnost hranilne vloge, stalne, ki s
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadržanike, ki vplačujejo delež
 po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Delež se obre-
 stuje po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

Čudovita novost!

1 krasna ura z elegantno verižico, dobro ideoč,
 s 3 letnim jamstvom; 1 imenitna ma-
 gična laterna s 25 dražestnimi po-
 dobami; 1 krasna špila za kravato s si-
 mili briljantom; 1 krasen koljer iz orjental-
 skih biservov, najmodernejši lišp za dame; 1
 garnitura gumbov za manšete in srajce iz
 najfin. duble zlata in patentovano zaporo; 1
 krasen ustnik za smotke; 1 zelo krasna novčarka
 od usnja; 1 krasno žepno ogledalo iz belgijskega
 stekla z etvijem; 1 jako lep žepni nož
 20 predmetov za dopisovanje in še 250 raznih
 predmetov, ki so v kiši reobdodno potrebni.
 Teh 300 krasnih predmetov z uro vred, ki
 sama toliko velja, se vdobe po poštenem po-
 vzetju za samo 1 gld. 90 nvč. za nekaj časa
 pri trvdki

H. Hirsch, Krakovo K. 19
 Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

100 do 300 goldinarjev
 zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
 v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
 kapitala in rizika z razpečevanjem zako-
 nito določenih državnih papirjev in srečk.
 Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oester-
 reicher** v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Jaz Ana Csillag

* svojimi 185 centimetrov
 dolgimi Loreley-lasmi do-
 bila sem jih vsled 14-me-
 sečne uporabe svoje samo-
 iznajdene pomade. To so
 najslavnejše avtoritete pri-
 znale za jedino sredstvo,
 ki ne povzroča izpadanja
 las, povspenjuje rast istih,
 poživlja lasnik povspenjuje
 prigrisodih polno močno
 rast brk ter daje že po
 kratki uporabi lasem na
 glavi kakor tudi brkam
 naraven lesk ter polnost
 in ohrani te pred zgol-
 njim osivljenjem do naj-
 višje starosti.

Cena lončka 1 gld.
 2 gld., 3 gld., 5 gld.

Pošiljam po pošti
 vsak dan, ako se
 znesek naprej pošlje
 ali pa s poštnim po-
 vzetjem povsem
 svetu iz tovarne,
 kamor naj se poš-
 ljajo vsa naročila.

Ana Csillag
 Dunaj I., Seilergasse 5.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega posoda priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavrtki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornierjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Za 10 K

Za 10 kron

genfska rem. ura iz plaque
 zlata je edina galvanično
 s 14 karatnim zlatom po-
 mešana dražestna ura, ki jo
 vsakdo ceni na 100 K. V
 resnici pa stane z bogato
 graviranim in odskočljivim
 pokrovom, nepresečnim
 jamstvom v dobroti in
 preciziji da 5 let le 10 K; anker repa-
 sirana, 3 okrovei 14 K; remontoir iz prist-
 nega srebra, s 15 kamenčki, s 3 močnimi in
 bogato graviranimi srebrnimi okrovei, kot
 najboljša ura pri poznana, izvenredno močna
 16 K; nikelnasta, dobro regulirana 7 K
 50 stot. najelegantnejša verižica iz plaque
 zlata za gospode in dame 4 K.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

14 karatni zlati prstani

za dame in gospode pomešani
 s pristnim srebrom. Vsak
 prstan nosi c. k. novčarski
 pečat. Jamči se za dolgotrajno
 stanovitost. Biseri in barv.
 kamenčki so zelo umetno izbrušeni in se
 čudežno svetijo. Stane 2 K, močnejši 3 K;
 poročni prstani 2 K 25 stot. (za mero se
 vpošlje odrezek papirčka).

Privabljiva novost!
 Koncertna piston pi-
 šalka vzbuja povsod
 radi nje dobre konstrukcije solidnega iz-
 delovanja in nizke cene, veliko presenečenje.
 Brez sekirje zamore svirati vsak najlepše
 plesne komade, korač., pesni itd. Instrument
 ima 28 glasov, koje spremljajo kaj čudežno
 basi. Stane 5 K. Bogato ilustr. cenik gratis.

Predzadnji teden.
Srečkanje nepreklicno
23. marca 1901
Glavni dobitek v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.
 priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

IVAN SCHINDLER
 Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
 razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
 vensko-italijanskem jeziku z več kakor 400
 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
 potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo,
 za obrtne in gospodarske namene.
 Cene nižje kakor drugod.
 Za reelno postrežbo se garantira.
 Ugodni plačilni pogoji.
 Solidne zastopnike se išče.
IVAN SCHINDLER
 ces. kralj.
 privilegiran lastnik
 Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

Vino na dom
 istrsko po 32 nvč. liter;
 belo vipavsko 36
 pristno, franko v množinah od 25 litrov
 naprej prodaja

Jože Furlan, gostilničar v Trstu,
„Andemo de Franz“
 v ulici Geppa št. 14

Krompir za seme,
 izbrano lepo blago dobiva se pri odjemu
 večje množine najceneji pri
Ivanu Majdiču v Kranju
 (na Gorenjskem.)
 Istotam dobiva se zanesljivo predenice čisto
 seme domače (Stajerske) detelje, večne detelje
 (lucerne) kakor tudi razna poljska semena.

M. AITE
 Trgovina manifakturnega blaga
 Trst. — Via Nuova — Trst.
 vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavni občinstvu in cenj. odje
 malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega
 blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in
 ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, piket za
 perilo, majo od volne in bombaža, odeje s podvleko ali
 volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter,
 nadalje srajce, ovrtniki in ovrtnice najnovejše
 mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana
 zagrinjala na meter ali izgotovljena.
 Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter
 raznovrstni okraski za ženske obleke.
 Naročbe za moške obleke po meri z največjo
 očnostjo in natančnostjo.
 Velik izbor blaga za zastave in narodnih
 trakov za društvene znake.
 Vse po najnižjih cenah.
 Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj.
 odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubneje
 M. Aite.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in ojestrovalne puške za
 šibke, risanice, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega maverijala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
 plačno in franko

Zaloga

tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
 in razprodaja na debelo in drobno

J. PERHAUC - TRST

Via delle Acque št. 12 (nasproti „Café Centrale“)
 Velik izbor francoskega šampanjca, penečih
 dezertnih italijanskih in avstro-ogerskih vin,
 Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella
 in Chianti. — Rum, Konjak, razna žganja
 ter posebni pristni tropinovec, slivovec in
 brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz do-
 tičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši.
 Razpošiljanje na deželo po poštenem povzetju.
 Ceniki na zahtevo in franko.
 Razprodaja od 1/2 litra naprej.

izdeluje in pošilja
 Prva siseška izdelovalnica tamburice
J. Stjepušin
Sisek (Hrvaška)

Odlikovana na pariški razstavi 1900
 in na miljenjski razstavi 1896 z velikimi
 kolajnam.

Velik ilustriran cenik se pošilja na zahtev vsakemu
 brezplačno in franko.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%
 Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1,400.000.
 Poštuo-bran. račun št. 837.315.

Ivan Godina

klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,
 izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo
 po morju, in pri obrtnijah, tako nove
 kakor poprave bodisi iz jednostavnega
 ali dvostrokega pleha, zinka, lamarina, medi,
 bakra, pakfona itd.
 Izvršuje kopke in sisaljke po naročbi.
 Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd.
 Vse po najnižjih cenah.